

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

25 червня 2025 року

Конституційний захист прав людини в контексті доктрини європейської та української юстиції: теорія і практика

м. Івано-Франківськ, 2025

УДК342.(081)

P43

*Рекомендовано до друку вченою радою
Навчально-наукового юридичного інституту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол № 11 від 23 червня 2025 р.*

**P43 Конституційний захист прав людини в контексті
доктрини європейської та української юстиції: теорія і
практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції (м. Івано-Франківськ, 25 червня 2025 року) /
упорядник В. І. Розвадовський. Наукове електронне видання.
Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2025. 365 с.
ISBN- 978-966-640-616-6**

До збірника увійшли тези доповідей учасників всеукраїнської науково-практичної конференції «Конституційний захист прав людини в контексті доктрини європейської та української юстиції: теорія і практика». Даний захід організований кафедрою конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, спільно з регіональним представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Івано-Франківській області, громадською організацією «Академія політико-правових наук України», Центром дослідження конституційної юстиції Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, що відбувся в м. Івано-Франківську 25 червня 2025 року.

Збірник розрахований для наукових та науково-педагогічних працівників вищих закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Усі права захищені. За будь-якого використання матеріалів конференції, посилання на джерела є обов'язковим.

ISBN- 978-966-640-616-6

Яремак З.В., завідувач кафедри
трудового, екологічного та аграрного
права Навчально-наукового юридич-
ного інституту Прикарпатського наці-
онального університету імені Василя
Стефаника, кандидат юридичних
наук, доцент.
orcid.org/0000-0002-4862-0570

**Доступ до правосуддя з питань захисту конституційного права
на безпечне для життя і здоров'я довкілля: національне
законодавство та європейські стандарти**

Новітня концепція екологічного права зосереджена не тільки на охороні довкілля, але й звертає увагу на встановлення вимог до господарської та іншої діяльності з метою забезпечення екологічної безпеки людини. У зв'язку з цим, конституційного закріплення набуло право на безпечне для життя та здоров'я довкілля (ст. 50 Конституції України, ч. 1 якої передбачено право кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди). На розвиток даного конституційного положення закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» серед основних принципів охорони навколишнього природного середовища визначає гарантування екологічного безпечного середовища для життя і здоров'я людей, пріоритетність вимог екологічної безпеки (ст. 3), передбачає положення, відповідно до якого державній охороні від негативного впливу несприятливої екологічної обстановки підлягають також здоров'я і життя людей (ст. 5 ч. 3), та закріплює суб'єктивне право громадян України на безпечне для його життя і здоров'я навколишнє природне середовище (ст. 9). Норми Цивільного кодексу України право на безпечне для життя та

здоров'я довкілля визначають як особисте немайнове право, що забезпечує природне існування фізичної особи. Зауважимо, що спеціальний закон «Про охорону навколишнього природного середовища» значно звузив суб'єктний склад даного права, наділяючи таким правом виключно громадян України, на відміну від Основного закону України та Цивільного кодексу України, де таке право належить будь-якій фізичній особі. Як зазначається в навчально-науковій юридичній літературі, право на безпечне для життя та здоров'я довкілля є невід'ємним та відноситься до абсолютних прав, якому кореспондується обов'язок держави та всіх інших осіб утримуватися від порушення цього права [1, с. 45; 2, с.54].

Реалізація права на безпечне для життя та здоров'я довкілля та його захист вимагають ефективних механізмів, зокрема, доступу до правосуддя. Водночас, право на звернення до суду про захист свого порушеного права (право на доступ до правосуддя), є, з одного боку, самостійним екологічним правом та одночасно визначає механізми захисту інших екологічних прав. При цьому виокремлюються такі форми доступу до правосуддя для захисту екологічних прав:

- оскарження рішень, дій (бездіяльності) державних органів та інших суб'єктів, що порушують національне екологічне законодавство;
- позовна форма захисту, яка реалізується шляхом подання позовів про припинення небезпечної для середовища діяльності, відшкодування заподіяної шкоди тощо) [1, с. 56].

Що стосується міжнародного рівня, то доступ до правосуддя в галузі охорони довкілля розкривається у Конвенції ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція), що ратифікована Верховною Радою України 6 липня 1999 року. Відповідно до Орхуської конвенції, її метою є сприяти захисту права кожної людини

нинішнього і прийдешніх поколінь жити у навколишньому середовищі, сприятливому для її здоров'я та добробуту. Кожна зі Сторін, що ратифікувала цю Конвенцію, гарантує права на доступ до інформації, на участь громадськості в процесі прийняття рішень і на доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища(стаття 1).

Важливо зауважити, що одним із зобов'язань України відповідно до ст. ст. 360–363, 365, 366, Додатку XXX в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. є імплементація нашою державою актів законодавства ЄС, у тому числі що стосуються доступності правосуддя з екологічних питань. Такими актами, що мають бути імплементованими в національну правову систему і правозастосовну практику, є: Директива 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації; Директива 2003/35/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26.05.2003 р. про забезпечення участі громадськості у розробленні окремих планів та програм, що стосуються навколишнього природного середовища; Директива 85/337/ЄЕС і 96/61/ЄС щодо участі громадськості та доступу до правосуддя з питань охорони довкілля. Всі вищезазначені директиви включено до Додатку XXX до Угоди про асоціацію, а отже без виконання вимог Орхуської конвенції виконання Угоди про асоціацію є неможливим. Слід також враховувати той факт, що диспозиції ст. 6 Директиви 2003/4/ЄС, ст. 11 Директиви 2011/92/ЄС, ст. 25 Директиви 2010/75/ЄС є дуже близькими до вимог ст. 9 Орхуської конвенції, в якій розкриваються положення про доступ до правосуддя. Як слушно зауважує О. М. Шуміло, адаптація екологічного законодавства України в цій частині до вимог екологічних директив ЄС сприятиме реалізації положень статті 9 Орхуської конвенції [3, с. 56].

В контексті національної правореалізації положень Орхуської конвенції, важливим є визначення кола суб'єктів, наділених правом на звернення до суду. Чинне національне процесуальне законодавство визначає, що право звернутися до суду мають особи, чий права, свободи чи законні інтереси порушено, не визнано чи оспорено, а також органи та особи, яким надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, або державні чи суспільні інтереси у випадках, встановлених законом (ст. 4 ЦПК України, ст. 4 ГПК України, ст. 5 КАС України). Натомість, Орхуська Конвенція містить певну новацію для українського законодавства, оскільки дається широке тлумачення «заінтересованої громадськості», що має право на звернення до суду. Суть такого розуміння полягає в тому, що для отримання права звернення до суду з питань, що стосуються довкілля, не обов'язково доводити, що порушеними є майнові або особисті права саме заявника, достатньо бути громадською організацією, створеною відповідно до закону, якщо серед напрямів діяльності в її статуті визначено захист екологічних прав громадян.

У зв'язку з цим, вітчизняні науковці обґрунтовують позицію, що оскаржити дії державних органів, які порушують норми законодавства що стосується охорони навколишнього середовища мають право будь-які особи, які складають собою громадськість, а не лише особи, право яких порушено, та екологічні громадські організації за умов недоведеності порушення їх права, у разі: коли в результаті такого порушення має місце негативний вплив на довкілля; коли порушення правових норм призводить до того, що дії державних органів чи приватних осіб, щодо забезпечення екологічної безпеки чи охорони навколишнього природного середовища стають явно менш ефективними, з точки зору забезпечення екологічної безпеки та/чи охорони довкілля [4, с. 80].

Питання доступу громадськості до суду у справах про порушення

законодавства в сфері довкілля неодноразово були предметом розгляду в суді. Судова практика містить багато прикладів відмови у задоволенні позовних вимог у зв'язку з недоведеністю факту, що зацікавлена громадськість є суб'єктом відповідних відносин. Така судова помилка, як правило, виправляється на рівні розгляду справи Верховним Судом. Верховний Суд [5; 6], посилаючись на прецеденти ЄСПЛ та на положення Орхуської Конвенції зобов'язує забезпечити представникам громадськості доступ до судових процедур, вибудовує сталу правову позицію щодо обов'язку держави забезпечити такий доступ громадськості до суду в категорії справ, що стосуються захисту довкілля та права на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Підводячи підсумки, варто зазначити, що в умовах сьогодення проблема захисту права на безпечне для життя і здоров'я довкілля залишається вкрай актуальною, зважаючи на ті екзистенційні виклики, з якими зіткнулася наша держава. Реалізація Орхуської конвенції в українській правозастосовній практиці створила умови для активного залучення судової гілки влади до вирішення екологічних проблем у суспільстві, оскільки суд виступає головним гарантом прав і свобод людини, забезпечення верховенства права у суспільстві. Екологічна спрямованість діяльності судів, широка система доступу до правосуддя з питань захисту екологічних прав та інтересів має надзвичайно велике значення для розробки та практичної реалізації вимог екологічного законодавства загалом, і запровадження принципу сталого розвитку зокрема.

Список використаних джерел:

1. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2009. 352 с.

2. Краснова М. В., Краснова Ю. А. Реалізація та захист екологічних прав громадян: теоретико-правові аспекти: наукове видання. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2021. 148 с.

3. Шуміло О. В. Щодо доступу до правосуддя в галузі охорони довкілля. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Серія ПРАВО; Вип. 34; Т. 2. С. 56–59.

4. Третяк Т.О. Правові питання доступу до правосуддя громадськості з питань, що стосуються охорони навколишнього середовища. *Право і громадянське суспільство*. 2012. № 1. С. 75 – 81.

5. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11.12.2018 у справі № 910/8122/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977479> (дата звернення 20.06.2025).

6. Постанова Верховного Суду від 21.10.2019 у справі № 826/3820/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85087717> (дата звернення 20.06.2025)

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕСЛОВО.....	3
--------------------	---

НАПРЯМ1.КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1. Панкевич Іван Миронович , доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне. <i>«Створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України: проблеми та перспективи»</i>	6
2. Стецюк Наталія Василівна , кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ Стецюк Петро Богданович , кандидат юридичних наук, доцент, доктор права, науковий консультант з правових питань Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці <i>«Особливості захисту прав людини Конституційним Судом України в умовах воєнного стану»</i>	14
3.Вербовий Віталій Володимирович , представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Івано-Франківській області. <i>«Аналіз практик масових порушень прав людини з боку РФ як одного з ключових інструментів захоплення та утримання контролю над українськими територіями»</i>	22
4. АдамовичСергійВасильович ,докторісторичнихнаук,професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <i>«Європейські інституції на шляху притягнення росії до відповідальності за вчинені під час російсько-української війни злочини»</i>	29
5. Слінько Тетяна Миколаївна , кандидатка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри конституційного права України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. <i>«Конституційна демократія і права людини в умовах сучасних викликів і повоєнного відновлення»</i>	43.
6. Загурський Олександр Богданович , кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та публічного управління, ЗВО «Університет Короля Данила». <i>«Національна екологічна політика в умовах воєнного стану: інституційні та правові аспекти»</i>	53

7. Гамалюк Богдан Михайлович, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри права та публічного управління, ЗВО «Університет Короля Данила».

Лис Андрій Богданович, кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри права та публічного управління, ЗВО «Університет Короля Данила».

«Інформаційна безпека як критична складова національної стійкості».....59

8. Левкун Тетяна Василівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри права та публічного управління, ЗВО «Університет Короля Данила».

Мельничук Василь Іванович, доктор філософії, доцент кафедри права та публічного управління, ЗВО «Університет Короля Данила».

«Адаптація публічного управління до наслідків міграційних процесів в період дії воєнного стану».....65

9. Fylypska Vita Ivanivna, Associate Professor of the Language Training Department of Kharkiv National University of Internal Affairs, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor.

Lysiuk Artem Mykolaiovych, a cadet of the educational and scientific institute № 1, group 24-103 of Kharkiv National University of Internal Affairs.

«Protection of human rights in occupied territories».....70

10. Сорич Марина, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.)

«Права жінок в період російсько-української війни».....79

11. Пашковська Юлія Олегівна, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: проф. Книш В.В.).

«Обмеження конституційних прав і свобод в умовах воєнного стану: баланс національної безпеки та прав людини в Україні».....83

12. Протченко Діана Олегівна, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: проф. Книш В.В.).

«Гендерна рівність і збройний конфлікт: виклики для реалізації конституційних прав і забезпечення правосуддя в умовах війни».....92

13. Сулима Анастасія Петрівна, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: проф. Книш В.В.).

«Правовий статус цивільного населення України в умовах російської окупації»...101

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

1. **Марцеляк Олег Володимирович**, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАНУ.
«Модернізація Основного Закону України у сфері прав людини як вимога сучасного етапу державного будівництва»108

2. **Клименко Оксана Михайлівна**, доктор юридичних наук, професор, головний науковий консультант сектору розвитку законодавства з питань правової політики, організації публічної влади відділу з питань правової політики, організації публічної влади Дослідницької служби Верховної Ради України.
«Феномен конституційної ідентичності» 121

3. **Шилін Микола Олександрович**, доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник НОЦ Національної академії Служби безпеки України, заслужений юрист України.
Дерев'яно Сергій Миронович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, заслужений працівник освіти України.
«Стратегія забезпечення державної безпеки: доцільність і перспективи оновлення» 129

4. **Онищук Ігор Ігорович**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правоохоронної діяльності Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, директор Центру дослідження конституційної юстиції Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
«Правова держава і конституційна юстиція: між нормою та справедливістю» 137

5. **Сворак Степан Дмитрович**, доктор юридичних наук, професор кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника.
Козичар Іванна Василівна, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
«Державно-правовий устрій України у політичній парадигмі ОУН»..... 145

6. **Книш Віталій Васильович**, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.
«Основні помилки Українського конституціоналізму та державотворення: ретроспективний аналіз»155

7. **Федорончук Андрій Володимирович**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

<i>«Конституція України як інструмент формування національної ідентичності та єдності».....</i>	<i>161</i>
8. Кравчук Микола Володимирович , кандидат юридичних наук, доцент, доктор права Українського вільного університету, професор кафедри теорії права та конституціоналізму, Західноукраїнський національний університет, заслужений юрист України, почесний професор університету. <i>«Становлення національного конституціоналізму та його значимість для державного будівництва України»</i>	<i>166</i>
9. Петровська Ірина Ігорівна , кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника. <i>«Окремі питання правосуб'єктності публічних службовців»</i>	<i>174</i>
10. Шаповалов А. , аспірант відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України. <i>«Еволюція виборчих прав громадян як фактор формування української державності»</i>	<i>181</i>
11. Марчук М. , аспірантка відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України. <i>«Цензи у конституційному праві як засіб забезпечення права громадян на участь в управлінні державними справами».....</i>	<i>193</i>
12. Турчин Назарій Петрович , здобувач вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.). <i>«Державний контроль за дотриманням прав людини і громадянина в сучасних умовах».....</i>	<i>200</i>
13. Чав'як Ольга Андріївна , здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.). <i>«Референдне право в системі народовладдя України: теоретичний аспект».....</i>	<i>205</i>
14. Чорний Михайло Олександрович , здобувач вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.). <i>«Правове забезпечення прав четвертого покоління в Україні».....</i>	<i>213</i>
15. Фітяк Вікторія Андріївна , здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Петровська І.І.) <i>«Права державного службовця, як складова правового статусу».....</i>	<i>220</i>

НАПРЯМ 3. ЮСТИЦІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ОСНОВА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

1. Shcherbaniuk Oksana Volodymyrivna, Doctor of Law, Professor, Head of the Department of the Procedural Law of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Professor of the Faculty of Law of Vilnius University, Member of the Scientific Advisory Council of the Constitutional Court of Ukraine, Member of the Scientific Advisory Council to the Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine

«Reform of the Constitutional Court as a condition for EU integration in Central European countries».....229

2. Кампо Володимир Михайлович, член Науково-консультативної ради при Конституційному Суді України, суддя у відставці.

«Інститут «amicus» Конституційного Суду України: вчора, сьогодні, завтра».....233

3. Зетко Богдан Іванович, медіатор, магістр права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (наук. керівник: доц. Ковбас І.В.).

«Правовий вимір касаційного оскарження рішень суду першої інстанції та постанов суду апеляційної інстанції в адміністративному судочинстві»..... 241

4. Кравцова Тетяна Михайлівна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Державний податковий університет.

Цвігун Олена Сергіївна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Державний податковий університет (наук. керівник: Лаговська Наталія Валеріївна).

«Відшкодування моральної шкоди як спосіб захисту права на свободу і особисту недоторканність»..... 250

5. Ковалишин Олександр Романович, кандидат юридичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник Лабораторії корпоративного права імені академіка Володимира Луця НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України.

«Концепція законного інтересу в Конституції України та конституційному судочинстві»..... 261

6. Ковтун Олена Миколаївна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України.

«Право на кліматичну безпеку та перспективи його захисту»..... 266

НАПРЯМ 4. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНІ

1. Розвадовський Володимир Іванович, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Панкевич Маркіян Іванович, студент факультету права та адміністрації Ягеллонського університету в Кракові (Республіка Польща).

«Зарубіжний досвід реалізації інституту конституційної скарги»..... 276

2. Яремак Зоряна Василівна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри трудового, екологічного та аграрного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

«Доступ до правосуддя з питань захисту конституційного права на безпечне для життя і здоров'я довкілля: національне законодавство та європейські стандарти»..... 282

3. Політова Анна Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права економіко-правового факультету Маріупольського державного університету.

«Захист прав дітей в умовах збройного конфлікту: кримінально-правовий аспект»..... 288

4. Рубашенко Микола Анатолійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

«Право на оскарження застосування обмежувальних заходів в адміністративному порядку: вітчизняний вимір та європейський досвід» 295

5. Fylypska Vita Ivanivna, Associate Professor of the Language Training Department of Kharkiv National University of Internal Affairs, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor.

Nabilska Kira Henadiivna, a cadet of the educational and scientific institute №. 1, group 24-101 of Kharkiv National University of Internal Affairs

«Discrimination and equality: constitutional and legal aspects of combating inequality in Ukraine and Europe»..... 301

6. Бурлак Оксана Василівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

«Захист прав кримськотатарського народу в міжнародних юрисдикційних органах»..... 307

7. Албу Андрій Аркадійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

«Правотлумачна практика Європейського суду з прав людини у системі органів Ради Європи»..... 314

8. Зінич Любомир Васильович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

«Цифрове середовище як виклик для конституційного захисту прав інтелектуальної власності: тенденції європейської та української юрисдикційної

практики»..... 321

9. Рава Софія Ростиславівна, здобувачка вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.).

«Чому Верховна Рада України ратифікувала Римський статут Міжнародного кримінального суду: теоретичний аспект»..... 326

10. Дутчак Роман Богданович, здобувач вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: доц. Розвадовський В.І.).

«Правонаступництво в системі міжнародного права та міжнародних відносин»..... 335

11. Кулявий Євген Сергійович, здобувач вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наук. керівник: проф. Книш В.В.).

«Майбутнє прав людини в Україні: конституційно-правові орієнтири крізь призму європейських стандартів»..... 341

РЕКОМЕНДАЦІЇ учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції: *«Конституційний захист прав людини в контексті доктрини європейської та української юстиції: теорія і практика»*..... 349

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ: *фотографії учасників конференції*..... 358

Наукове електронне видання

**КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В
КОНТЕКСТІ ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції,
м.Івано-Франківськ, 25 червня 2025 р.**

Упорядник В.І. Розвадовський

Головний редактор

Василь Головчак

Підп.додруку 20.06.2025.Формат 60х84/16.
Гарнітура «Times New Roman».
Вид.арк. 21,3.

Видавець Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника
76018, м.Івано-Франківськ, вул.С.Бандери, 1,
тел. 75-13-08, e-mail: vdvci@pnu.edu.ua
Свідомо суб'єкта видавничої справи ДК № 7616 від 26.05.2022

ISBN ISBN 978-966-640-616-6